

Sygn. VUa 39/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Łapińska (spr.)

Sędziowie: SSO Magdalena Marczyńska

SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant: st.sekr.sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

od wyroku Sądu Rejonowego IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 sierpnia 2016r. sygn. IV U 73/16

zmienia zaskarżony wyrok w całości i oddala odwołanie.

Sygn. akt V Ua 39/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 stycznia 2016 roku wydaną w sprawie numer (...) wobec K. K. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyjął do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego z tytułu zatrudnienia w (...) w G. za okresy od 19 grudnia 2014 roku do 3 czerwca 2015 roku oraz od 22 czerwca 2015 roku do 30 czerwca 2015 roku wynagrodzenie za miesiąc w którym powstała niezdolność do pracy, czyli za grudzień 2014 roku w wysokości 2.682,76 zł, stanowiącej kwotę wynagrodzenia zasadniczego, po odliczeniu potrąconych składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał iż w/w za czas niezdolności do pracy przypadającej od 5 grudnia 2014 roku do 8 grudnia 2014 roku, tj. do rozwiązania umowy o pracę z powodu wygaśnięcia mandatu Wójta zachowała prawo do wynagrodzenia chorobowego, natomiast w dalszym okresie nieprzerwanej niezdolności do pracy, pracodawcą w/w w pozostawała (...) w G., wobec zgłoszenia gotowości do podjęcia pracy przez K. K. po wygaśnięciu mandatu Wójta.

K. K. wniosła odwołanie od powyższej decyzji wnosząc o jej zmianę przez przyjęcie jako podstawę wymiaru zasiłku chorobowego należnego Ubezpieczonej za okres od dnia 19 grudnia 2014 roku do dnia 30 czerwca 2015 roku

wynagrodzenia wypłaconego Ubezpieczonej w związku z wykonywaną przez w/w pracą na stanowisku Wójta Gminy G.. W uzasadnieniu wnioskodawczyni powołała się m.in. na treść art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 372 ze zm.), wskazując iż podstawę wymiaru zasiłku chorobowego winno stanowić przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy, jak również odwołała się do treści art. 36 ust. 4 w/w ustawy, podając jednocześnie iż miano „aktualnego pracodawcy” należy rozumieć w ten sposób, że dotyczy ono podmiotu, który był pracodawcą i płatnikiem składek ubezpieczonego w dacie powstania niezdolności do pracy, a nie w dacie wypłaty zasiłku.

W odpowiedzi na powyższe odwołanie organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. pismem z dnia 9 marca 2016 roku wniósł o oddalenie odwołania wskazując iż w oparciu o obowiązujące przepisy w związku ze zmianą płatnika od dnia 9 grudnia 2014 roku świadczenia chorobowe przysługiwały i były wypłacane z tytułu zatrudnienia w szkole, a podstawę wymiaru zasiłku chorobowego może stanowić wynagrodzenie uzyskane u tego płatnika.

Wyrokiem z dnia 18 sierpnia 2016 roku, o sygn. IV U 73/16, Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych **w punkcie 1**, zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyjął jako podstawę wymiaru zasiłku chorobowego należnego wnioskodawczyni K. K. za okres od dnia 19 grudnia 2014 roku do 3 czerwca 2015 roku oraz od 22 czerwca 2015 roku do 30 czerwca 2015 roku wynagrodzenie wypłacone ubezpieczonej w związku z pracą w Urzędzie Gminy G. na stanowisku Wójta Gminy, **w punkcie 2**, zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. na rzecz wnioskodawczyni K. K. kwotę 360,00 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

K. K. od dnia 1 września 1981 roku do dnia 28 grudnia 2015 roku była zatrudniona w (...) w G.. Od dnia 1 grudnia 2006 roku do dnia 8 grudnia 2014 roku w/w została powołana na stanowisko Wójta Gminy G.. W czasie wykonywania pracy na stanowisku wójta, w/w korzystała w (...) w G. z urlopu bezpłatnego. Dnia 5 grudnia 2014 roku – z powodu choroby – K. K. została uznana za osobę czasowo niezdolną do pracy i w związku z tym przebywała na zwolnieniu lekarskim do dnia 30 czerwca 2015 roku.

Po tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo jest zasadne.

W pierwszej kolejności Sąd Rejonowy wskazał, że zasady dotyczące ustalania wymiaru zasiłku chorobowego reguluje m.in. art. 36 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 372 ze zm.). Zgodnie z ust. 1 powyższego przepisu podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy, natomiast ust. 4 stanowi, iż podstawę wymiaru zasiłku chorobowego ustala się z uwzględnieniem wynagrodzenia uzyskanego u płatnika składek w okresie nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego, w trakcie którego powstała niezdolność do pracy. Sąd podniósł również, iż w świetle art. 2 Kodeksu pracy bezspornym pozostaje fakt iż osobą pełniącą funkcję wójta należy uznawać za pracownika, a zatem zyskują do niej zastosowanie wspomniane przepisy.

W opinii Sądu I instancji w przedmiotowej sprawie kluczowym okazało się ustalenie daty, w której w odniesieniu do wnioskodawczyni K. K., powstała niezdolność do pracy, co w świetle przywołanych powyżej przepisów implikuje wskazanie właściwej podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego wnioskodawczyni.

Za bezsporną okoliczność w niniejszej sprawie, Sąd uznał fakt, iż absencja chorobowa K. K. rozpoczęła się w dniu 5 grudnia 2014 roku, tj. w czasie gdy w/w pracowała jako Wójt Gminy G., przy czym w dniu 8 grudnia 2014 roku powyższa umowa o pracę została rozwiązana w związku z wygaśnięciem mandatu wójta. Następnie wnioskodawczyni

w ustawowym terminie zgłosiła gotowość do podjęcia pracy u poprzedniego pracodawcy od dnia 9 grudnia 2014 roku, u którego korzystała z urlopu bezpłatnego, jednakże cały czas pozostawała niezdolna do pracy w związku z chorobą.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych stanął na stanowisku iż wobec zmiany płatnika składek w trakcie trwania niezdolności do pracy, jednakże jeszcze przed nabyciem uprawnień do zasiłku chorobowego (tj. w okresie pobierania tzw. wynagrodzenia chorobowego wypłacanego ze środków pracodawcy) zasadnym jest wskazanie jako podstawy wymiaru zasiłku chorobowego wynagrodzenia uzyskiwanego przez K. K. z tytułu stosunku pracy w (...) w G..

Zdaniem Sądu Rejonowego, regulacje w zakresie ustalania podstawy wymiaru zasiłku chorobowego zawarte w art. 36 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 372 ze zm.) wyraźnie wskazują, iż podstawą taką winno stanowić przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy, przy czym, w opinii Sądu, uwzględniać należy wynagrodzenie uzyskane u płatnika składek w okresie nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego, w trakcie którego powstała niezdolność do pracy. Sąd I instancji wskazał, że ustawodawca nie przewiduje żadnych wyjątków od powyższych zasad, nawet w sytuacji, gdy w czasie pozostawania niezdolnym do pracy zmianie ulegnie pracodawca, a tym samym wysokość wynagrodzenia, jak to miało miejsce w przedmiotowej sprawie. Sąd Rejonowy stwierdził również, iż ustalenie daty powstania niezdolności do pracy nie zależy od tego jakie świadczenia pobierał pracownik i przez kogo były one wypłacane (czy to przez pracodawcę, czy też przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych), a od momentu faktycznego pozostawania przez daną osobę niezdolną do pracy, stwierdzonego odpowiednim zaświadczeniem lekarskim. W ocenie Sądu Rejonowego, uzasadnionym było ustalenie iż K. K. pozostawała niezdolna do pracy od dnia 5 grudnia 2014 roku, tj. w czasie trwania stosunku pracy na stanowisku Wójta Gminy G., kiedy to płatnikiem składek był Urząd Gminy G..

Uwzględniając powyższe rozważania Sąd I instancji zmienił zaskarżoną decyzję i przyjął, że podstawę wymiaru zasiłku chorobowego należnego K. K. za okres od dnia 19 grudnia 2014 roku do dnia 3 czerwca 2015 roku i za okres od dnia 22 czerwca 2015 roku do dnia 30 czerwca 2015 roku stanowi wynagrodzenie wypłacone K. K. w związku z wykonywaną przez w/w pracą na stanowisku Wójta Gminy G..

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana, zaskarżyła wyrok zarzucając mu:

1. naruszenie prawa procesowego, a w szczególności: art. 233 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku, Kodeks postępowania cywilnego (D.z.U. z 2014r., poz. 101 - j.t.) poprzez błędną ocenę materiału dowodowego oraz sprzeczność ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i uznanie, że w sprawie występują przesłanki do przyjęcia jako podstawy wymiaru zasiłku chorobowego należnego Pani K. K. za okres od dnia 19 grudnia 2014 roku do 3 czerwca 2015 roku oraz od 22 czerwca 2015 roku do 30 czerwca 2015 roku wynagrodzenia wypłaconego wnioskodawczyni w związku z pracą w Urzędzie Gminy G. na stanowisku Wójta Gminy, podczas gdy prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego winna prowadzić do wniosku, iż podstawę wymiaru zasiłku chorobowego należnego wnioskodawczyni za okresy od 19 grudnia 2014 roku do 3 czerwca 2015 roku oraz od 22 czerwca 2015 roku do 30 czerwca 2015 roku winno stanowić wynagrodzenie przysługujące wnioskodawczyni z aktualnego stosunku pracy, tj. z tytułu zatrudnienia w Publicznej Szkole podstawowej w G., a nie z tytułu wykonywania pracy Wójta, czyli ze stosunku pracy, który ustał z dniem 8 grudnia 2014 roku,

2. naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 36 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2016r., poz. 372 - j.t.) poprzez błędną wykładnię, a w konsekwencji przyjęcie, że podstawa wymiaru zasiłku chorobowego należnego Pani K. K. za okres od 19 grudnia 2014 roku do 3 czerwca 2015 roku oraz od 22 czerwca 2015 roku do 30 czerwca 2015 roku winna być wyliczona w oparciu o wynagrodzenie uzyskane przez wnioskodawczynię u byłego pracodawcy, tj. w Urzędzie Gminy G.

W oparciu o powyższe zarzuty apelacyjne pozwany wniosł o zmianę zaskarżonego i oddalenie odwołania.

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja organu rentowego jest uzasadniona, albowiem podniesiony w niej zarzut naruszenia przepisu prawa materialnego, tj. art. 36 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2016r., poz. 372) okazał się trafny.

Spór w przedmiotowej sprawie dotyczy właściwie kwestii prawnej, gdyż wbrew twierdzeniom apelującego ustalony stan faktyczny zarówno co do daty powstania niezdolności i jej czasokresu był bezsporny a zarzut naruszenia przepisu art. 233 kpc jest zupełnie chybiony.

Z lektury akt wynika, iż absencja chorobowa K. K. rozpoczęła się w dniu 5 grudnia 2014 roku, tj. w czasie gdy w/w pracowała jako Wójt Gminy G., przy czym w dniu 8 grudnia 2014 roku powyższa umowa o pracę została rozwiązana w związku z wygaśnięciem mandatu wójta. Następnie wnioskodawczynie w ustawowym terminie zgłosiła gotowość do podjęcia pracy u poprzedniego pracodawcy od dnia 9 grudnia 2014 roku, u którego korzystała z urlopu bezpłatnego, jednakże cały czas pozostawała niezdolna do pracy w związku z chorobą.

Zatem problem prawny w sprawie dotyczy kwestii ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego w przypadku zmiany osoby pracodawcy w trakcie trwania niezdolności do pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych stanął na stanowisku iż wobec zmiany płatnika składek w trakcie trwania niezdolności do pracy, jednakże jeszcze przed nabyciem uprawnień do zasiłku chorobowego (tj. w okresie pobierania tzw. wynagrodzenia chorobowego wypłacanego ze środków pracodawcy) zasadnym jest wskazanie jako podstawy wymiaru zasiłku chorobowego wynagrodzenia uzyskiwanego przez K. K. z tytułu stosunku pracy w (...) w G., gdyż szkoła jest płatnikiem składek.. Wnioskodawczynie zaś prezentowała pogląd, iż skoro niezdolność do pracy powstała w trakcie sprawowania funkcji wójta to podstawą taką winno być wynagrodzenie pobierane przez nią z tytułu popelnienia przez nią funkcji wójta gminy K..

Zasady dotyczące ustalania wymiaru zasiłku chorobowego reguluje m.in. art. 36 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 372 ze zm.). Zgodnie z ust. 1 powyższego przepisu podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy, natomiast ust. 4 stanowi, iż podstawę wymiaru zasiłku chorobowego ustala się z uwzględnieniem wynagrodzenia uzyskanego u płatnika składek w okresie nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego, w trakcie którego powstała niezdolność do pracy.

Ograniczenie się wyłącznie do literalnej wykładni tego przepisu wskazywałoby na trafność wyroku Sądu Rejonowego. W przedmiotowym stanie faktycznym niezwykle ważną jednak okolicznością jest fakt zmiany pracodawcy. To szkoła bowiem zaledwie po upływie 3 dni od powstania niezdolności do pracy stała się z dniem 9 grudnia 2014 r. płatnikiem składek Dlatego należy odnieść się do wykładni funkcjonalnej powołanego wyżej przepisu. Nie można bowiem zapominać o roli zasiłku chorobowego. Celem zasiłku chorobowego jest zrekompensowanie wynagrodzenia za pracę utraczonego wskutek niezdolności do pracy z powodu choroby oraz że z tego względu wysokość zasiłku chorobowego nie może być zdecydowanie wyższa lub niższa niż wynagrodzenie, jakie pracownik otrzymałby, gdyby nie chorował.

Jak bowiem trafnie stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 maja 2006 r., I UK 291/05, kompensowane z ubezpieczenia społecznego może być to wynagrodzenie, którego pracownik faktycznie nie uzyskuje w związku z chorobą, czyli należne od aktualnego pracodawcy, a nie takie, które ubezpieczony osiągał w przeszłości, przed zajęciem

zdarzenia chronionego ubezpieczeniem chorobowym. Zasiłek chorobowy nie jest rekompensatą za utracone wyższe zarobki u poprzedniego pracodawcy.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, iż Sąd Najwyższy rozpoznawał podobną choć nie tożsamą sprawę, ale dotyczącą także m.in. zasad ustalania podstawy wymiaru zasiłku chorobowego w przypadku zmiany osoby pracodawcy (vide: wyrok SN z dnia 18 marca 2015 r. I UK 223/14). W sprawie tej wprawdzie niezdolność powstała u nowego pracodawcy, u którego zarobki były niższe, ale żądanie dotyczyło właśnie sposobu ustalenia wysokości podstawy wymiaru zasiłku chorobowego, tak aby podstawę dla jego ustalenia stanowiło przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy, czyli to uzyskiwane u poprzedniego pracodawcy tak ja to wynika wprost z przepisu art. 36 ustęp 1 ustawy zasiłkowej.

Sąd Najwyższy w powołanej wyżej sprawie stanął na stanowisku, iż podstawę wymiaru zasiłku chorobowego ustala się z uwzględnieniem wynagrodzenia uzyskanego przez pracownika u tego pracodawcy, z którym łączy go stosunek pracy w okresie powstania niezdolności do pracy. W uzasadnieniu tego wyrok Sąd ten podkreślił, iż po zmianie pracodawcy podstawą wymiaru zasiłku chorobowego jest wynagrodzenie uzyskane przez pracownika u nowego pracodawcy. **Zasiłek chorobowy rekompensuje bowiem utracone wynagrodzenia za pracę i nie może być kilkukrotnie wyższy niż wynagrodzenie, które pracownik otrzymałby, gdyby nie chorował.** Tym samym niezasadne było stanowisko ubezpieczonego, iż jako podstawę wymiaru zasiłku chorobowego należało przyjąć jego średnie wynagrodzenie z poprzednich 12 miesięcy.

Sąd Okręgowy w pełni podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony na gruncie powołanej wyżej sprawy i choć dotyczy on odmiennego stanu faktycznego to bezsprzecznie wynika, z niego, iż w sytuacji zmiany osoby pracodawcy, która jest płatnikiem składek podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowić będzie wynagrodzenie osiągnięte u płatnika składek (aktualnego pracodawcy).

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy uznał, iż decyzja ZUS- u odpowiada prawu i dlatego na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.